(Sections - A, B, C, D & E)

Sl.No. 454418

17 (GE)

(FEBRUARY-MARCH, 2026)

Time : 3 Hours] *[Maximum Marks : 80*

સૂચનાઓ :

1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન જાળવવું.
2) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ વિભાગ A, B, C, D અને E તથા 1 થી 61 પ્રશ્નો છે.
3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
4) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી.
6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

Time : 3 Hours] *[Maximum Marks : 80*

Instructions:

1) Write in a clear legible handwriting.
2) This question paper has five Sections A, B, C, D & E and Question Numbers from 1 to 61.
3) All questions are compulsory. There are only internal options.
4) The numbers to the right represent the marks of the question.
5) Draw neat diagrams wherever necessary.
6) New sections should be written in a new page. Write the answers in numerical order.

विभाग – A
(गद्य विभागः)

- अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कुरुत। (कोऽपि एकः) [4]
  નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક)
  Translate the following passage into English. (Any One)

1) अथ तयोः निश्चयं ज्ञात्वा अनागतविधाता निष्क्रान्तः सह परिजनेन। द्वौ इमौ तत्रैव जलाशये स्थितौ। अपरेद्युः धीवरैः आगत्य जलाशये जालं क्षिप्तम्। जालेन बद्धः प्रत्युत्पन्नमतिः मृतवद् आत्मानं संदर्श्य स्थितः। ततो जालाद् अपसारितः यथाशक्ति उत्प्लुत्य गम्भीरं नीरं प्रविष्टः।

2) ब्रह्मन्, न खलु साधुसेवितोऽयं पन्थाः येनासि प्रवृत्तः। निहन्त्येष परस्तात्। इन्द्रियाश्वसमुत्थापितं हि रजः कलुषयति दृष्टिम् अनक्षजिताम्। कियद् दूरं वा चक्षुरीक्षते।

- अधोदत्तानां संस्कृत–प्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते लिखत। (के अपि द्वे) [2]
  નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર વિકલ્પોમાંથી શોધીને સંસ્કૃતમાં લખો. (કોઈપણ બે)
  Choose the correct answers from the following Sanskrit questions in Sanskrit. (Any Two)

3) वयं सर्वे मानवाः कीदृशाः इव स्मः?
   (A) जलम् इव
   (B) काष्ठ खण्डा इव
   (C) नदी इव

4) कुपिता बुद्धिः किं न पश्यति?
   (A) मार्गम्
   (B) परदोषम्
   (C) आत्मदोषम्

5) तृषातुरः अर्जुनः कुत्र गतवान्?
   (A) नगरम्
   (B) सागरम्
   (C) सरोवरम्

अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायाम्/आङ्ग्लभाषायां लिखत। (के अपि द्वे) [4]
નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈપણ બે)
Answer the following questions in English. (Any Two)

6) શક્તિકુમાર બાવીસ વર્ષનો થતાં શું વિચારે છે?
What does Shaktikumara think when he became twenty two years old?

7) સાચુ સુખ મેળવવા માટે કોણ યોગ્ય નથી?
Who does not deserve real happiness?

8) અર્જુન સરોવરનું પાણી પીવા ગયો ત્યારે તેને અજાણ્યા પુરુષે શું કહ્યું?
What did the unfamiliar man tell Arjuna, when he went to drink water of the lake?

अधोदत्तस्य विषयस्य उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत। (का अपि एका) [2]
નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ એક)
Write a short note on the following. (Any One)

9) આવર્તપાત નામનું વિઘ્ન
Explain the obstacle आवर्तपात
(Falling in whirlpool)

10) બ્રહ્માનો દુર્વાસાને ઠપકો
Brahma's rebuke to Durvasa.

अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत। [4]
નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.
Read the paragraph carefully and write answers in Sanskrit.

11) विक्रमस्य द्वादश्यां शताब्द्यां सिद्धराजः जयसिंहः मालवविजयं कृतवान्। विजयानन्तरं जयसिंहः नृपतेः यशोवर्मणः सर्वं धनं गृहीत्वा अणहिलपुरं प्रत्यागतवान्। धनेन सह तत्रत्यः ग्रन्थागारोऽपि तस्य हस्तगतो जातः। अस्मिन् ग्रन्थागारे बहवोऽनुपमाः ग्रन्थाः आसन्। तेषु भोजेन विरचितं सरस्वतीकण्ठाभरण नाम्ना प्रसिद्धं भोजव्याकरणमपि एकतमम् आसीत्।

प्रश्नाः

(A) सिद्धराजः जयसिंहः कदा मालवविजयं कृतवान्?
(B) यशोवर्मणः ग्रन्थागारः कस्य हस्तगतः जातः?
(C) भोजस्य ग्रन्थागारे कीदृशाः ग्रन्थाः आसन्?
(D) जयसिंहः कस्य नृपतेः सर्वं धनं गृहीतवान्?

विभाग – B
(पद्य विभाग:)

- अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत। (कोऽपि एक:) [4]
નીચે આપેલા પદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક)
Translate the following verses into English. (Any One)

12) तैलं मर्दय काये त्वं ततः स्नानं समाचर।
यथाविधि जलेनैव वस्त्रं स्वीयं प्रधावय।।
पूर्वाभिमुखमासीनः कुरू सन्ध्याविधिं तथा।
वन्दस्व पितरौ नित्यं प्रातराशम् अशान च।।

13) वृद्धोऽहं त्वं युवा धन्वी सरथः कवची शरी।
न चाच्यादाय कुशली वैदहीं मे गमिष्यसि।।
इत्युक्तः क्रोधताम्राक्षः तप्तकाञ्चनकुण्डलः।
राक्षसेन्द्रोऽभिदुद्राव पतगेन्द्रम् अमर्षणः।।

- अधोदत्तानां संस्कृत प्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते लिखत। (के अपि द्वे) [2]
નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર વિકલ્પમાંથી સંસ્કૃતમાં લખો. (કોઈપણ બે)
Choose answer the following Sanskrit questions in Sanskrit. (Any Two)

14) पर्जन्यः कदा वर्षतु?
(A) ह्यः
(B) अद्य
(C) काले
(D) श्वः

15) ज्ञानं कः लभते?
(A) भक्तिमान्
(B) धनवान्
(C) गुणवान्
(D) श्रद्धावान्

16) किम् उपादेयम् अस्ति?
(A) कार्यम्
(B) अकार्यम्
(C) गुरूवचनम्
(D) मित्रवचनम्

अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां लिखत। (केऽपि त्रय:) [6]

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈપણ ત્રણ)

Answer the following questions in English. (Any Three)

17) અપવર્ગપ્રદા શિવની મૂર્તિ પ-વર્ગથી કેવી રીતે રચાયેલી છે?

How is the image of Shiva, giving salvation formed with प ?

18) પતિ પ્રત્યે પત્નીએ કેવી વાણી ઉચ્ચારવી જોઈએ?

In what way should a wife talk with her husband?

19) કઈ કઈ પરિસ્થિતિમાં ભક્ત માતાને રક્ષણ કરવા પ્રાર્થે છે?

In which different situations does a devotee pray goddess to protect him?

20) કાર્યનો પ્રારંભ ન કરનારને કેવા માણસ તરીકે ઓળખાવવામાં આવ્યો છે?

How is a man, not starting any activity, known as?

श्लोकपूर्तिं कुरुत। (के अपि द्वे) [4]

શ્લોકપૂર્તિ કરો. (કોઈપણ બે)

Complete the verses. (Any Two)

21) सर्वे भवन्तु .... भवेत्।।

22) यस्मान्नोद्विजते .... मे प्रियः।।

23) विवादे विषादे .... त्वमेका भवानि।।

विभाग – C
(नाट्य विभाग:)

- अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत। (कोऽपि एक:) [4
નીચે આપેલા નાટ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક)
Translate the following dialogues in English. (Any One)

24) शाण्डिल्य: – न तावत् पठिष्यामि?
परिव्राजक: – किमर्थम्?
शाण्डिल्य: – पठनस्य तावत् अर्थं ज्ञातुम् इच्छामि।
परिव्राजक: – पठितपाठै: अपि कालान्तरविज्ञेया भवन्ति पठनार्था:। तस्मात् पठ तावत्।
शाण्डिल्य: – पठनेन किं भविष्यति?

25) पुनीत: – एते घटनया उत्थितात् ध्वने: भयमनुभवन्ति। अत: घटनास्थलात् दूरे धावन्ति।
सुनीत: – सत्यं वदति भवान्।
पुनीत: – वस्तुतस्तु मनुष्य: यदि मनुष्य: इव वर्तते, तदा स: दुर्घटनाया: साक्षी भूत्वा त्रिविधं क
आचरति।

- अधोदत्तं वाक्यं क: वदति इति लिखत। (कौ अपि द्वौ)
નીચે આપેલા વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો. (કોઈપણ બે)
State the following sentences who says to whom? (Any Two)

(अ)	(ब)
26) एहि एहि पुत्र!	– चाणक्य:
27) भो भगवन्! इदमुद्यानम्।	– धृतराष्ट्र:
28) श्रेष्ठिन् स्वागतं ते।	– शाण्डिल्य:
	– शकुनि:

अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायां लिखत। (के अपि द्वौ) [4]

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈપણ બે)

Answer the following questions in English. (Any Two)

29) ચાણક્ય ચંદનદાસને ચન્દ્રગુપ્તનો પ્રથમ વિરોધી કેમ ગણાવે છે?

Why does Chanakya believe (consider) Chandandasa, the first opponent of Chandragupta?

30) શાંડિલ્ય ઉદ્યાનમાં પ્રવેશતાં ભય કેમ અનુભવે છે?

Why is Shandilya afraid of entering the garden?

31) કયા મનુષ્યની ગણના પશુમાં થાય છે?

Which man is considered to be an animal?

अधोदत्तयोः विषययोः उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत। (के अपि द्वे) [4]

નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

Write short note on the following topics. (Any Two)

32) ઘટોત્કચનું પાત્રાલેખન.

Characterisation of Ghatotkacha.

33) ચાણક્યનું પાત્રાલેખન કરો.

Characterisation of Chanakya.

34) પુત્રશોકના કારણે થયેલ અર્જુનનો વિલાપ.

Describe Arjuna's lamentation on Abhimanyu's death.

- कोष्ठगतपदानि प्रयुज्य वाक्यानि रचयत। (के अपि द्वे) [2
કૌંસમાં આપેલા પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો. (કોઈપણ બે)
Make sentences using words given in the brackets. (Any Two)

35) ધૃતરાષ્ટ્ર કૌરવોના પિતા હતા.
Dhrutrashtra was the father of Kauravas.
(धृतराष्ट्र, कौरव, जनक, अस्)

36) માણસ સુખ અને દુઃખનો અનુભવ કરે છે.
Man experiences happiness and sorrow.
(मानव सुख च दुःख अनु + भू)

37) ઘટોત્કચ જનાર્દનનો સંદેશ લાવે છે.
Ghatotkacha brings the message of Janardana.
(घटोत्कच जनार्दन सन्देश आ + नी–नय्)

विभाग – D
(व्याकरण विभागः)

- अधोदत्तानां प्रश्नानां सूचनानुसारम् उत्तराणि लिखत।
નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચનાનુસાર ઉત્તર લખો.
Answer the following questions according to instructions given.

38) "भार्या" शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।
धात्री, दारा, पतिः

39) "दरिद्रः" शब्दस्य विरूद्धार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।
रोगी, पण्डितः, धनिकः

40) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकालस्य मध्यमपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत।
पठति, पठसि, पठतः

41) अधोदत्तेभ्य: क्रियापदेभ्य: सामान्य भविष्यकालस्य अन्यपुरूषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]

वदन्ति, वदसि, वदिष्यन्ति

42) अधोदत्तेभ्य: क्रियापदेभ्य: आज्ञार्थ–अन्यपुरूषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]

प्रविशतम्, प्रविशतु, प्रविश

43) अधोदत्तेभ्य: क्रियापदेभ्य: विध्यर्थ–अन्यपुरूषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]

पठेयु:, पठेत्, पठेताम्

44) 'स: विजय घोष कारकं जन समूहस्य समीपम् अगच्छत्।' दत्तस्य वाक्यस्य ''स्म'' प्रयोगयुक्तं शुद्धं वाक्यं चित्वा लिखत। [1]

क) स: विजयघोष कारकं जन समूहस्य समीपं गच्छन्ति स्म।

ख) स: विजयघोष कारकं जनसमूहस्य समीपं गच्छति स्म।

ग) स: विजयघोष कारकं जन समूहस्य समीपम् गच्छत् स्म।

45) अधोदत्तेभ्य: नामरूपेभ्य: सप्तमी विभक्ते: एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]

शरीरस्य, शरीरेषु, शरीरे

46) अधोदत्तेभ्य: नामरूपेभ्य: षष्ठी विभक्ते: बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]

पूजा:, पूजानाम, पूजाम्

47) उपपदविभक्ते: प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत। [1]

गुरू: .... सह उपविष्ट: आसीत्।

(शिष्येण, शिष्यस्य, शिष्ये)

48) प्रकोष्ठात् युक्तं संख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत।

कूपे .... कन्या दृष्टा।

(एकम्, एका, एकाम्)

49) रेखाङ्कित पदस्य कृदन्त प्रकारं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।

तत्र युक्तं साम्प्रतं क्षणमपि अत्र अवस्थातुम्।

(सम्बन्धक भूतकृदन्तम्, हेत्वर्थ कृदन्तम्, कर्मणिभूतकृदन्तम्)

50) अधोदत्तस्य सन्धिविच्छेदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।

'घटोत्कचोऽहम्'

(घटोत्कचो+अहम्, घटोत्कचः+अहम्, घटोत्कच+ओहम्)

51) अधोदत्तस्य सन्धियुक्त पदस्य उत्तरं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।

भोजस्य + अस्ति

(भोजस्यस्ति, भोजस्ति, भोजस्यास्ति)

- अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समास प्रकारं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।

52) काष्ठ खण्डः

(कर्मधारयः, अव्ययीभावः, तत्पुरूषः)

53) कार्याकार्ये

(बहुव्रीहिः, द्वन्द्वः, अव्ययीभावः)

विभाग – E

(संयुक्तः विभागः)

अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण स्थापयत। [4]

નીચે આપેલા વાક્યો કથાનકક્રમ અનુસાર ગોઠવો.

Arrange the sentences according to sequence of the story.

54) (A) एतानि पात्राणि मम न सन्ति

(B) एकदा कूटनाथेन चिन्तितं यदयं वित्तदासो धनिकोऽपि लुब्धो वर्तते।

(C) अतः केनापि उपायेन मया असौ वञ्चनीयः।

(D) एतानि लघूनि नूतनानि पात्राणि भवतः पात्राणामपत्यानि सन्ति।

अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत। [4]

નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.

Read the following paragraph carefully and write answers in Sanskrit.

55) श्वापल्ली नामैकः ग्रामः आसीत्। तत्र बहवः कुक्कुराः वसन्ति स्म। तेषां तीक्ष्णदन्तः नाम वृद्धः सारमेयः अग्रेसरः आसीत्। एकदा गङ्गास्नानाय तस्येच्छा सञ्जाता। ततः सारमेयाणां सभायां सः अघोषयत् – हे शुनकाः, भागीरथ्याः दर्शनं पवित्रम्। भागीरथ्यां कृतं स्नानं पापहरम्। तस्मात् गङ्गास्नानेन पुण्यप्राप्तये काशीमहं गच्छामि। मया एषः निश्चयः कृतः। हे पुत्र असूयक, त्वमत्रैव तिष्ठ, जनन्याः सेवां कुरू।

प्रश्ना :

(A) भागीरथ्यां कृतं स्नानं कीदृशम्?

(B) श्वापल्लीग्रामे के वसन्ति स्म?

(C) तीक्ष्णदन्तः असूयकं किम् अवदत्?

(D) कुक्कुराणाम् अग्रेसरः कः आसीत्?

- कर्ता–कृतीनां योग्यं मेलनं कुरुत। (के अपि द्वे) [2]
  કર્તા સાથે યોગ્ય કૃતિને જોડો. (કોઈપણ બે)
  Match the following authors with books. (Any Two)

अ		ब
56) विष्णु शर्मा	–	मुद्राराक्षसम्
57) वाल्मीकि:	–	पञ्चतन्त्रम्
58) विशाखदत्त:	–	रामायणम्
	–	दशकुमारचरितम्

- रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत। (कानि अपि त्रीणि) [3]
  રેખાંકિત પદોને શુદ્ધ કરીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો. (કોઈપણ ત્રણ)
  Correct the underlined words and rewrite the paragraph. (Any Three)

59) अस्य <u>सिद्धांतस्य</u> उपदेशः द्वाविंशति शतवर्षेभ्यः <u>पुर्वं</u> आचार्येण <u>पतंजलिना</u> स्वकीये व्याकरणमहाभाष्ये कृतः। तत्र ते कथयन्ति – 'समाजेषु समाशेषु समवायेषु <u>चास्यतां</u> इत्युक्ते नैव कृशाः कृशैः सहासते, न पाण्डवः पाण्डुभिः।'

- अधोदत्तस्य श्लोकस्य गुर्जरभाषायाम्/आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरूत। (कोऽपि एकः) [3]
  નીચે આપેલા શ્લોકનો અનુવાદ કરી અર્થવિસ્તાર કરો. (કોઈપણ એક)
  Translate the following verses and expand the idea. (Any One)

60) यथा चतुर्भिः कनकं परीक्ष्यते
निघर्षण–च्छेदन–ताप–ताडनैः।
तथा चतुर्भिः पुरूषः परीक्ष्यते
श्रुतेन शीलेन गुणेन कर्मणा।।

61) सुखं हि दुःखान्यनुभूय शोभते
घनान्धकारेष्विव दीपदर्शनम्।
सुखात्तु यो याति नरो दरिद्रतां
धृतः शरीरेण मृतः स जीवति।।